

ONDERZOEK-OPROEPEN

CONTACTORGAAN VOOR VOGELSTUDIE VAN DE KNNV

Oproep tot medewerking aan het broedvogelonderzoek 1976

Torenvalk: B. Loos jr., Minervaplein 5, Utrecht, 030-514884.

Controleurs en/of bezitters van torenvalk- en uilenkasten worden verzocht om vóór aanvang van het broedseizoen contact op te nemen in verband met landelijke registratie. Verder melding van broedgevallen, die niet in kasten hebben plaatsgevonden en van torenvalkconcentraties bij lokale muizenplagen.

Boomklever: A. de Vries, Jachtweg 9, Arnhem.

De volgende gegevens worden gevraagd: gebied (naam, ligging, oppervlakte, gemeente); opgave van boomsoorten (volgorde van talrijkheid); leeftijd bos; aantal broedparen. Nestplaatsen (natuurlijke hopen, nestkasten); in welke boomsoorten. Voedselzoeken: in welke boomsoorten in broedtijd en welke buiten broedtijd. Ook gegevens over bossen, waarin de soort niet voorkomt worden op prijs gesteld.

Klapekster: J.C.P. van Kessel, Evestraat 18, Veldhoven (N.B.), 040-531211.

Het onderzoek is gedeeltelijk afgesloten. De volgende gegevens zijn nog welkom: gedrag, biotoop, voedsel en litteratuuropgaven.

Putter: B. van der Veen (& D.A. Vleugel), Borniastraat 89, Leeuwarden, 05100-22930

Gevraagd worden gegevens over zingende mannetjes, plaatsen, data en biotoop.

Grauwe Gors: R. Meijer, woonark 'Aythya', Rivierdijk 2 a., Sliedrecht, 01840-5245

Gegevens over het voorkomen als broedvogel worden gevraagd; ook negatieve gegevens zijn van belang. Voorts waarnemingen uit trektijd en winter, vooral van grote troepen.

Alle opgaven steeds met nauwkeurige plaatsomschrijving!

IJsvogel en Grote Gele Kwikstaart: P.L. Meininger, R. Kwak & T. Heijnen.

Gegevens uit Zeeland, Noord- en Zuid-Holland en Utrecht: P.L. Meininger, Graaf Ruprechtlaan 17, Leidschendam, 070-274140.

Overige gegevens: T. Heijnen, Jan Sluiterweg 25, Eindhoven, 040-114873.

Gevraagd: gegevens over verspreiding en biotoopkeus tijdens het broedseizoen (hiervoor zijn enquêteformulieren bij bovenstaande adressen verkrijgbaar) en waarnemingen uit de rest van het jaar, vanaf 1960, met name over 1975 en 1976. Omtrent het creëren van kunstmatige nestgelegenheden voor de IJsvogel zijn eveneens bij bovengenoemde adressen gegevens verkrijgbaar.

Korhoen: Deze soort vervalt in dit onderzoek in verband met een door het Rijksinstituut voor Natuurbeheer (Arnhem) te houden enquête in 1976. Men wordt verzocht de gegevens naar drs. F.J.J. Niewold, Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Kemperbergerweg 11, Arnhem, te zenden.

● Namens de bewerkers: B. Loos jr., Minervaplein 5, Utrecht, 030-514884.

Met verf gemerkte steltlopers uit Afrika

De bestudering van de steltloper trek in Afrika staat nog in de kinderschoenen vergeleken met die in NW Europa. Dit is voor een deel te wijten aan het feit, dat er maar weinig mensen zich in steltlopers hebben gespecialiseerd; de meesten treft men in Kenya of Zuid Afrika aan. Bovendien zijn steltlopers vrij kleine vogels, zodat het percentage terugmeldingen van geringde vogels laag is. Opvallend is ook dat het grootste deel teruggemeld wordt door andere ringers. Het gevolg hiervan is dat het percentage terugmeldingen van steltlopers, die in Afrika gering zijn, erg laag ligt. Daardoor weten wij weinig over de trekwegen in Afrika zelf en over die van Afrika naar de palaeartische gebieden.

Bij een poging om ons inzicht in het trekpatroon van steltlopers te vergroten, worden grote aantallen Kanoetstrandlopers, Drieteenstrandlopers en Krombekstrandlopers in de Kaaprovincie met verf gemerkt door

de Western Cape Wader Study Group (West-kaapse Steltloper Studiegroep). Dit gebeurt begin 1976, voordat de vogels beginnen aan hun terugreis naar het noorden.

Wij doen een beroep op alle vogelwaarnemers om uit te kijken naar deze gemerkte vogels gedurende de voorjaars- en najaars-trek in 1976. Mocht u een gemerkte vogel zien, hetgeen het duidelijkst waarneembaar is in de vlucht, stelt u zich dan in verbinding met: A.J. Prater, British Trust for Ornithology, Beech Grove, Tring, Engeland of dr. R.W. Summers, Percy Fitzpatrick Institute of African Ornithology, University of Cape Town, Rondebosch 7700, Zuid Afrika. Wij verzoeken u zoveel mogelijk bijzonderheden te vermelden, vooral wat betreft de kleur van de verf en de plaats van het merk. De weinige ringgegevens doen vermoeden, dat de trekwegen van deze drie soorten elkaar ergens tussen West Europa en Centraal Azië kruisen. Als u een gebied kent waar een of meer van deze soorten voorkomen tijdens de voorjaars- (april/mei) of najaars-trek (augustus/oktober), verzoeken wij u om goed uit te kijken.

Het dunner worden van eierschalen van Falco

Het dunner worden van de schalen van eieren van verscheidene stootvogelsoorten is bewezen in Engeland en Noord-Amerika. Wij willen trachten deze verandering op wereldwijde schaal vast te leggen. Wij zijn geïnteresseerd in de collecties van eieren van Slechtvalk, Lannervalk, Laggarvalk en Sakervalk van de periode ná 1945. De vereiste afmetingen, lengte, breedte en gewicht kunnen gemakkelijk gemeten worden zonder het exemplaar te beschadigen. Brieven van personen die met de collecties van deze eieren op de hoogte zijn, kunnen aan ons gericht worden, waarvoor wij zeer erkentelijk zijn.

- David B. Peakall, Canadian Wildlife Service, Department of the Environment, Ottawa, Ontario K1A 0H3, Canada & Lloyd F. Kiff, Western Foundation of Vertebrate Zoology, 1100 Gelson Avenue, Los Angeles, California 90024, USA.

Oude en nieuwe vogelgegevens voor een nationaal landschapspark

In 1970/1971 deed de Werkgroep Milieubeheer aan de Rijksuniversiteit te Leiden, in het kader van de discussies over de aanleg van de Duinweg en de Leidse Baan, het voorstel om van de duinen tussen 's-Gravenhage en Katwijk, samen met de daarachter gelegen landgoederen en polders van Wassenaar, Voorschoten en Leidschendam tot aan de Vliet, één nationaal landschapspark te maken. Mede door de activiteiten van de Werkgroep Milieubeheer gaat de Duinweg definitief niet door, is de Leidse Baan voor onbepaalde tijd uitgesteld en is het voorstel voor een mogelijk landschapspark door rijk en provincie overgenomen. Mede op basis van dit voorstel en de discussies over Duinweg en Leidse Baan wordt door de vakgroep Milieubiologie met subsidie van de Ministeries van Volksgezondheid en Milieuhygiëne en CRM een onderzoekproject 'De Vrije Ruimte in het stadsgewest Den Haag' uitgevoerd. In een studiegebied van 21 gemeenten rond de steden 's-Gravenhage, Leiden en Delft worden de veranderingen in het grondgebruik in de afgelopen tientallen jaren onderzocht, zoals verstedelijking, toegenomen autoverkeer, ontwikkeling glasbouw en dergelijke en de gevolgen daarvan voor natuur en landschap.

Een centrale plaats wordt in het project ingenomen door het onderzoek ten behoeve van ontwikkelings- en beheersplannen voor het voorgestelde nationale landschapspark. Daarbij is het onderzoek onder meer gericht op de invloed van toenemende verstedelijking en verkeer op de vogelstand. Hiertoe is het noodzakelijk dat niet alleen veel waarnemingen van recente datum beschikbaar

komen, maar vooral ook veel waarnemingen van oudere datum (20, 30 jaren of langer geleden). Het betreft waarnemingen, gedaan in de volgende polders of in de daarin gelegen landgoederen en hakhoutpercelen:

- Duivenvoordse- en Veenzijdse Polder met de landgoederen Langenhorst, Oud-Clingendael, Eikenhorst, Raaphorst, Ter Horst en Duivevoorde.
- Zuidwijkse Polder met de landgoederen Zuidwijk en Santhorst.
- Papenwegse Polder, Stevenhofjespolder en de Knippolder (Haagwijk).

Diegenen, die zelf over dergelijke waarnemingen beschikken en/of informatie kunnen geven met name over oudere bronnen, worden vriendelijk verzocht deze op te sturen of met ons contact op te nemen, zodat van worden afgesproken op welke wijze van w gegevens gebruik kan worden gemaakt.

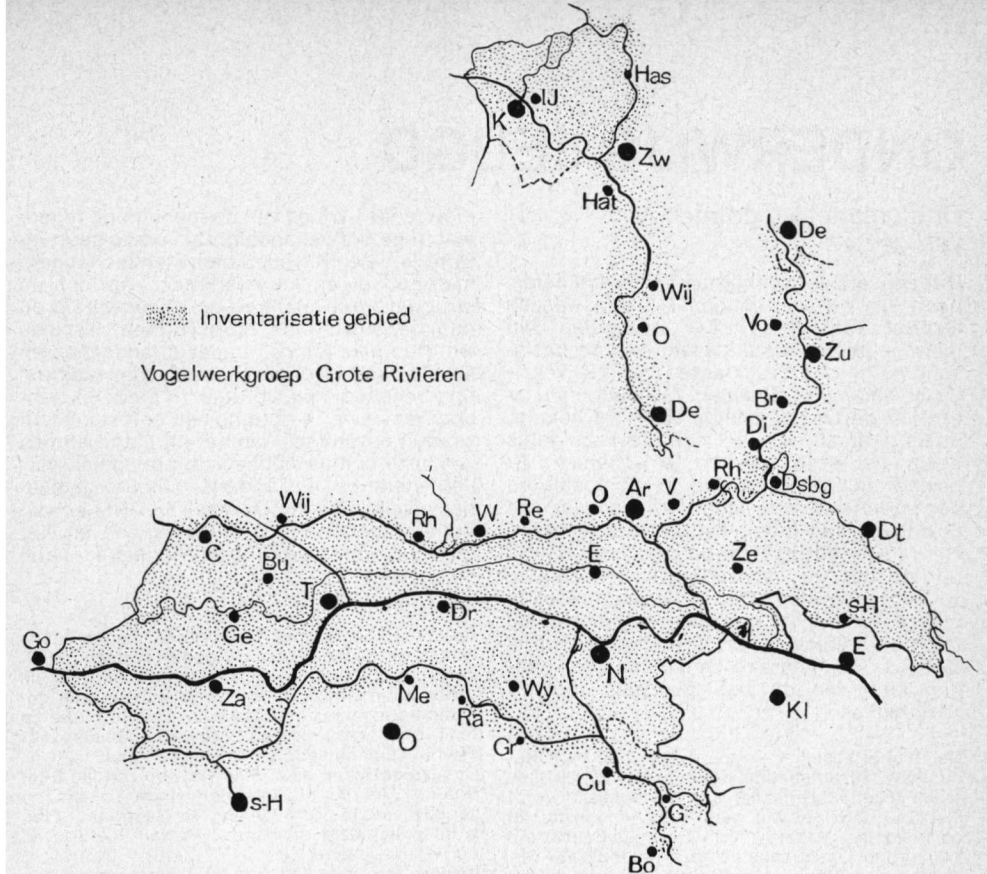
- Drs. W. J. ter Keurs & A. C. Smiet, Vakgroep Milieubiologie van de Rijksuniversiteit Leiden, Kaiserstraat 63, Leiden, 071-130645 en 130745.

Stuur dode Blauwe Reigers op!

Ondergetekende houdt zich bezig met een onderzoek naar de Blauwe Reiger. Ten behoeve van dit onderzoek ringen wij jaarlijks onder meer ongeveer duizend nestjongen. Het is de bedoeling om op deze wijze op een later tijdstip zo veel mogelijk volwassen vogels van ons bekende leeftijd te verzamelen. Deze dieren worden dan door medewerkers van diverse universiteiten onderzocht, waarbij vooral onze belangstelling uitgaat naar de aanwezigheid van milieuvorgiften en de ruitoestand van de vogel. De verkregen dieren blijven uiteindelijk voor iedere onderzoeker toegankelijk, daar ze na gebruik in gebalgede vorm opgenomen worden in de collectie van het Zoölogisch Museum te Amsterdam.

Aangezien de kans groot is, dat u, gezien uw activiteiten, Blauwe Reigers in handen krijgt, doen wij een beroep op u in voorkomende gevallen alle dode exemplaren aan ons af te staan. U kunt ze daartoe portvrij aan ons opsturen. Eventueel kunt u, als dit op problemen stuit, ons telefonisch bereiken. Deze oproep blijft ook na afloop van deze winter van kracht, aangezien het onderzoek zich over een reeks van jaren uitstrekt. Mocht er een strenge vorstperiode aanbreken dan houden wij ons aanbevolen voor meldingen van grote concentraties van de Blauwe Reiger.

- Instituut voor Taxonomische Zoölogie der Universiteit van Amsterdam, Zoölogisch Museum, A.A. Blok, Plantage Middenlaan 53, Amsterdam, 020-5222449 (privé adres: Vrijheidslaan 60 III., Amsterdam, 020-711745).

Medewerking gevraagd voor een Avifauna van het Rivierengebied

De Vogelwerkgroep Grote Rivieren werkt sinds 1972 aan het samenstellen van een ornithologische inventarisatie van het rivierengebied, zoals aangegeven op het bijgaande kaartje. Hiertoe werden en worden nog steeds regelmatig broedvogelinventarisatie's uitgevoerd en tellingen verricht van watervogels, meeuwen, stootvogels etc.

Voorts werden er gegevens verzameld uit literatuur (i.e. tijdschriften, publicatie's) en dagboeken.

Ongetwijfeld zijn er onder de lezers nog vele veldbiologen, die beschikken over vogeldagboeken en inventarisatielijsten, welke zij ter beschikking willen stellen ten behoeve van de Avifauna van het Rivierengebied.

Historische gegevens zijn eveneens zeer belangrijk! Bovendien zou de Vogelwerkgroep Grote Rivieren het zeer op prijs stellen indien door uw bemiddeling toegang verleend zou worden tot voor ons nu nog onbekende archieven. De vogelwerkgroep zou zeer dankbaar en erkentelijk zijn al deze gegevens te mogen ontvangen om zodoende de publicatie zo volledig mogelijk te realiseren.

- W.H.A. Hekking, Secretaris Vogelwerkgroep Grote Rivieren, Livingstonelaan 392, Utrecht, tel. 030-883534, overdag tel. 030-532158—539111.

Overwinterende Grote Sterns

Nadat in 1974—1975 kon worden aange- toond dat in het Brouwerhavense Gat Grote Sterns overwinteren, worden thans weder- om ter plaatse Grote Sterns gezien. Daags na de zware storm van begin januari jl., op 4 januari 1976, nam ondergetekende onder Scharendijke 5 Grote Sterns waar, waarbij één exemplaar in onvolwassen kleeed. Een aantal van vijf stuks was in voorgaande win- ters ter plaatse nog niet gezien. Wij zijn bij- zonder geïnteresseerd in winterwaarnemen- gen van elders langs de Nederlandse kust (zie ook de rubriek Veldwaarnemingen).

- G.L. Ouweneel, Kiltstraat 22, Maasdam.

Raaptijd van kievitseieren

Bij het ter perse gaan van dit nummer wer- den nog net berichten ontvangen dat in 1976 in Friesland weer een week langer kievits- eieren mogen worden gezocht dan in de rest van ons land.

Vorig jaar maakte het ministerie van CRM een eind aan dit privilege, maar na bespre- kingen tussen de Friezen en Den Haag is bepaald dat dit jaar in Friesland tot en met 12 april zal mogen worden geraapt (welis- waar alléén met een schriftelijke vergunning van de eigenaar van het land of in diens ge- zelschap) en in de rest van ons land tot en met 5 april.